

Sorg handleplan

Sorgplan for DfH

Denne sorgplan er lavet i forhold til sorg som følge af dødsfald.

Indhold:

Kommunikation på skolen og til hjemmet

Det efterfølgende sorgarbejde

Praktiske forhold i forbindelse med dødsfaldet

Sorgkasse

Nyttig litteratur

Nyttige telefonnumre

Kommunikation på skolen/i børnehaven og til hjemmet

Når der på skolen/i børnehaven gives besked om dødsfaldet, sørger vedkommende for at denne kontakt formidles videre til klasselæreren/kontaktpersonen først og fremmest, dernæst til den øvrige personalegruppe.

Det er klasselæreren/kontaktpersonen eller en voksen med særlig tilknytning, der kontakter barnets hjem, og evt. aftaler at aflægge besøg i hjemmet. Denne sørger samtidig for en personlig hilsen eller at få sendt en buket til hjemmet.

Ved hjemmebesøget er det vigtigt bl.a. at få talt om den følgende skoledag/dag i børnehaven, hvordan kammeraterne skal orienteres, om barnet ønsker at være tilstede etc.

Det berørte barns klasse/gruppe orienteres den efterfølgende dag. Hvis barnet er tilstede er der på forhånd lavet en aftale om, hvad indholdet på dagen kunne være. Er barnet ikke tilstede, taler klassen/gruppen om, hvad der kan gøres for at hjælpe barnet gennem sorgen. Klassen/gruppen kan også have behov for generelt at tale om det at miste, og nogle kan føle sig meget berørte over situationen.

Det er også vigtigt, at der tales om, hvordan det berørte barn skal behandles, når denne vender tilbage til skolen/børnehaven.

Skolens/børnehavens øvrige børn orienteres også om dødsfaldet, enten til morgensamling (hvorefter man i klasserne kan uddybe det) eller i klasserne/gruppen. Det er vigtigt, at alle børn modtager den samme information på samme tid, men at man samtidig har mulighed for at behandle det forskelligt på forskellige klassetrin.

Klasselæreren kontakter forældrerådet i den berørte elevs klasse. De informeres om dødsfaldet og kan herefter afgøre om nogen står familien så nær, at man ønsker at deltage i begravelsen/bisættelsen, eller ønsker at følges med de elever der måtte ønske at deltage i begravelsen/bisættelsen. I børnehaven laves ligeledes en aftale med forældrene.

Inden begravelsesdagen skal klassen/gruppen have haft mulighed for at tale om begravelsen og aftale køb af buket. Måske ønsker nogle børn at deltage enten sammen med andre klassekammerater, deres forældre eller klasselæreren/kontaktpersonen. Her skal gives mulighed for at få talt det igennem. Ønsker klasselæreren eller andre lærere/pædagoger at deltage i begravelsen, skal der gives mulighed for tjenestefrihed i denne forbindelse.

Det efterfølgende sorgarbejde

I den efterfølgende periode er det utroligt vigtigt, at være opmærksom på hvorledes barnet trives. Sørg for at få talt meget sammen, spørg ind til barnet, men respekter samtidig at eleven har forskellige behov fra dag til dag. "Tale er guld!"

Det kan være en god ide at besøge gravstedet.

Det er vigtigt ikke at lade som ingenting, og det skal

klasselæreren/pædagogen være opmærksom på i forhold til de øvrige børn.

Husk: Det værste for den sørgende er, hvis omgivelserne er tavse omkring det skete!

Tal med det berørte barn om hans/hendes situation. Er det noget der skal tages yderligere op i klassen/gruppen. Her kan hjemmet evt. kontaktes. Det er vigtigt for hjemmet at vide, hvorledes skolen/børnehaven prøver at hjælpe deres barn i sorgen.

Praktiske forhold i forbindelse med dødsfald

Der skal flages på den pågældende dag samt begravelsesdagen. Dette sørger pedellen for.

Når beskeden om dødsfaldet indtræffer lægges der en plan for et evt. fællesmøde (for ansatte)/ morgensamling. Hvad skal der fortælles, hvem fortæller hvad til børnene og hvilke sange skal der synges? Der ligger kopier af sange og salmer i sorgkassen.

Sorgkassen findes frem, så materialerne kan bruges både af klasselæreren/kontaktpersonen til det berørte barn, eller af andre voksne, der måtte have brug for f.eks. litteratur i klassen/gruppen.

Sorgkassen

Sorgkassen findes i garderoben ved lærerværelset.

Den indeholder følgende:
Eksemplarer af sorgplanen
Højt-læsningsbøger (se litteraturliste)
Digte
Lys, stager, tændstikker
Vase
Papirlommetørklæder
CD
Sange og salmer
Videofilm

Nyttig litteratur i forbindelse med dødsfald

Dette er forslag til litteratur, som henvender sig til de forskellige klassetrin.
Det er såvel fag- som skønlitteratur.

Litteratur til indskolingen:

"Marvin Myrebjørn" af Donna O`Toole
"Brødrene Løvehjerte" af Astrid Lindgren
"Om sorg" af Kræftens bekæmpelse
"Det er OK at være ked af det" af Guni Martin
"Hvor går man hen, når man går bort?" af Aage Brandt

Litteratur til mellemtrinnet:

"Om sorg" af Kræftens bekæmpelse
"Husker du smagen af brombær" af Doris B. Smith
"Brødrene Løvehjerte" af Astrid Lindgren

Litteratur til udskolingen:

"Om sorg" af Kræftens bekæmpelse
"Min ven Thomas" af Kirsten Holst
"Også om mange år" af Kirsten Holst
"Engleliv" af Vesterbro ungdomsråd

Litteratur til læreren/pædagogen, evt. til undervisningsbrug, hvor elever har alvorligt syge/døende forældre:

"Når bånd brister" undervisningsmateriale fra Kræftens Bekæmpelse 3.-5. kl.
"Når forældre dør" af Kræftens Bekæmpelse
"Min mor døde, min far døde" af Peder Olesen
"Børn og sorg" af Anne Jacobsen

"At tage afsked" af Atle Dyregod
Foreningen "Børns vilkår" har meget godt litteratur.
"Hvad børn ikke ved, har de ondt af" af Karen Glistrup
"Snak om det...med alle børn" af Karen Glistrup

Nyttige telefonnumre

Den fri Hestehaveskole 86954105
Natur-sfoén 86954246
Følfod 88276755
Samtlige lærere (se skolens telefonliste)
Præst Thomas Frøkjær 86954013
PPR Skanderborg 87947337